

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA PTUJ

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: »DOM OF«, PTUJ, Prečernova ulica, soba 19. CEK. RACUN: NARODNA BANKA PTUJ 643-90603-3 TELEFON: 143 in 168 — POSTNI PREDAL: PTUJ

Leto II. — Štev. 11

Izhaja štirinajstdnevno

Ptuj, 2. junija 1949

Mesečna naročnina din 6.—

Cenz din 3.—

Borbeni člani Osvobodilne fronte gredo v gozdno akcijo v pomoč planskemu gospodarstvu

Ob velikih gozdnih akcijah v Sloveniji je prevzela Osvobodilna fronta obvezo, da bo nudila z organizacijo članov OF v brigade znatno pomoč pri izvedbi gozdnih planskih nalog. Iz ptujskega okraja bi moralo to pomoč izkazati 1880 članov in članic Osvobodilne fronte.

Prve brigade OF so se odzvale frontnemu pozivu in so odšle na svoje mesto na področje mariborske in slovenjgraške

postavili fantje in dekleta, moške in žene, ki se veselijo v Vuhredu, Marenbergu, Vuzenici, Viču, Guštanju, Slovenjgradu in Mišlinju ob pogledu na podrti smrekovi in borova drevesa, na kupe ve; in lubja, na polne vagone lesa in na veseli delovni kolektiv in vse, kar doživljajo skromni ljudje ob velikem času na delu za izpolnjevanje plana.

in Trstenjak Franc se zavedajo, da jih je Fronta poklicala na resno in uspešno delo, zato se trudijo skupno s sotovariši iz brigade, da bo v akciji prebiti čas res koristen za družbo in za njih. Z gozdnimi deli večina članov brigade preje ni imela izkušenj, kljub temu pa pri delu ne zaostajajo za stalnimi gozdnimi delavci. Priletna gozdna delavca Gačnik Jože in Zavrl Jože iz Smartna pravita, da so Ptujčani zelo pridni. Dolga smreka se je obesila na hrast. Drevenšek Franc iz Jablovca je zlezal nanj in spravil smreko na zemljo. Novak Ivan iz Zg. Brega se drži bolj zase. Je že visokih let. Celi dan klesti veje. Zvečer zaspi na slami, kot v najlepši postelji. Mali Kramberger Franc iz Budine znaša skorjo in veje. Gozdnega delavca Zavrla J. kličejo brigadirji »Gozdni škrat« in ima dobro nabrušeno sekuro. Držalo je napito s smolo. Pravi, da se mu sekira drži rok. Francček Toplak iz Lovrenca v Slovenskih goricah, je v skrbeh za svojo mater. Njegovi sestri Kristina in Micka služita kot kmetijski delavki (dekli) pri Salamun Tereziji in pri Zelenkovi v Sakušaku. Kristina si sama služi kruh že 11 let, Micka pa 6 let. Tudi Tonček je hodil na tavrh odsluževati ogone, prase in kočo. Ne zdi se mu prav, da bi morali njegovi sestri izrabljati vso svojo delovno silo za mesečno 300 do 400 din, hrano, obleko, prase, ogone in kočo, ko pa toliko ljudi živi samostojno v državnih in zadravnih službah. Tonček bi se šel po akciji nečesa učiti. Očeta so mu Nemci ubili, mati težko dela, ker ima eno nogo krajšo. Če ji sestri ne bi mogli pomagati vzdrževati, bo morala to ostati Tončekova prijetna dolžnost. Rad bi doživel, da bi z materjo in 2 mlajšima otrokoma boljše živeli kot je to sedaj mogoče. Brez dela ne bo šlo. Tega ne pričakuje, vendar misli Tonček, da delovna moč ni povsod tako poceni kot v Sakušaku pri kmetih. Petrovič Jakob iz Podlehnik, se ne more odločiti, da bi ostal pri gozdnem delu. S posestva si ne more kupovati obutve in obleke. V službo mu je težko oditi. Colnarč Janez iz Kočic je dobil nove čevlje. Pomeril si jih je in se od srca nasmejal. Spravil jih je in rekel: »Magari hodim po goši bos, samo da bodo čevlji ostali tako lepi.

Prva brigada je imela smolo. Dan za dnem je deževalo. Mučno je bilo gledati na nizke oblake na Urško goro, ki so prinašali dež. Doseči normo v sečni jamskega in ostalega lesa je cilj celotne brigade. Tudi pri nakladanju vagonov so dosegli lepe uspehe. V nedeljo 15. maja je bilo potrebno naložiti 8 vagonov lesa. 140 članov OF iz Slovenjgradca je v nedeljo počivalo, zato pa je moralo 24 članov 1. ptujske brigade opraviti njihovo delo.

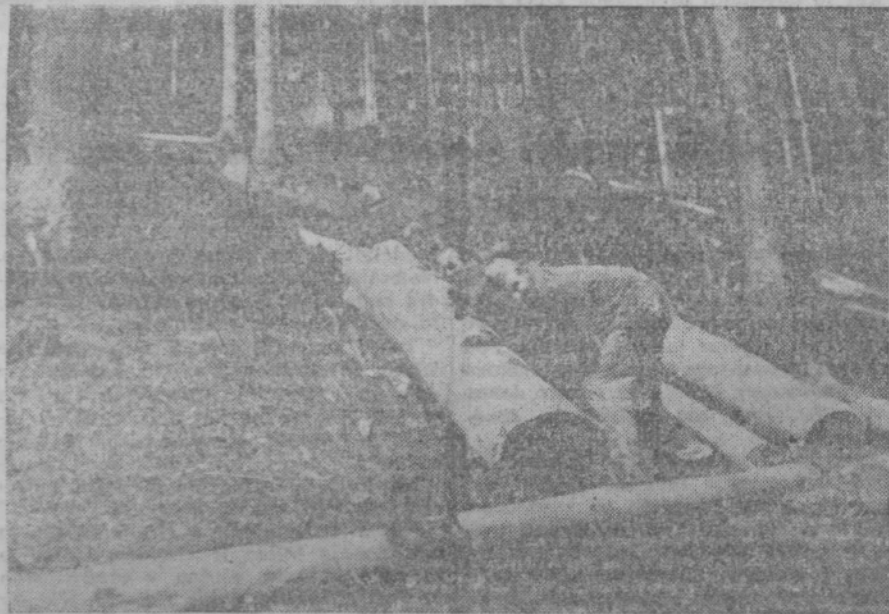
Po izpolnjeni obvezi se bodo člani 1. ptujske brigade vrnil v vasi ptujskega okraja ponosni na svoj doprinos k izpolnitvi gozdnega plana za 1. polletje. Govorili bodo o opravljenem delu kot govorijo o tem vsi odločni in ponosni ljudje, ki se s svojim nesebičnim in vzgladnim zalaganjem priključujejo množici delovnih ljudi v ptujskem okraju, ki dela in obnavlja ter gradi, česar nam predniki niso mogli zgraditi. Opravili so nalogo in se pri tem naučili novih del ter pridobili oceno zavednih članov OF.

Brigada v Dravogradu

V skupini članov ptujske brigade, ki dela na Gorenjskem vrhu pri Dravogradu in stanuje v Viču pri Dravogradu, je najstarejši član brigade Pernat Ivan iz Vida pri Ptuj (1893), najmlajši pa Golob Jože iz Mestnega vrha. Brigado je spočetkoma vodil tov. Vauda Ivan iz Ptuja, dokler ni dobil nadomestila. Na Gorenjskem vrhu dela brigada na posebni strmini. Delo na njej je dobra delovna preizkušnja za ljudi, ki so bili glede gozdnih del brez izkušenj. Spočetkoma niso imeli dovolj orodja. Spotevga niso prinesli s seboj, gozdna uprava pa ni imela dovolj pripravljenega. Dež jim je nagajal več dni. Tov. Borovšak iz Ptuja je odnesel s seboj knjige: Mlada garda, VKP (b), Graditev nove Jugoslavije, V. kongres KPJ. Deževne dneve je koristno izrabil za študij. Ob lepem vremenu so odšli na delo zjutraj ob 6.45 in do 18. ure, ob polurnem opoldanskem odmoru pa so pojedli s seboj prirešeni, z oljem pripravljene fižol. Za večerjo pa so jim kuharice Micka, Štefka in Tončka pripravile okusno jed z mesom. Tožile so, da jim manjka čebule, ki jo imajo Ptujčani zelo v čišlih. Kruha in cigaret imajo kolikor rabijo. Stanujejo pri kmetu Gostenčniku na Viču v gornji sobi. Ležijo na slami. Med delom so resni in tihi, zvečer pa se kratkočasijo s šalami in pripovedovanjem o življenjskih doživljajih. Smole na rokah se

ne morejo rešiti brez mila, ki ga spočetkoma niso dobivali. Iz dneva v dan se urejuje njihovo življenje; izkušnje v gozdu jim pomagajo do uspehov. Dosegli so normo, kar je zanje velik uspeh. Stalnim gozdnim delavcem so dokazali, da je brigadni sistem dosti boljši od starega razbitega načina dela. V ptujski okraj se bodo vrnili z zavestjo, da znajo rušiti norme na poljih, v obratih in tudi v gozdovih.

V nedeljo, dne 22. maja t. l. sta vse brigade iz ptujskega okraja obiskala tov. Živic Jože in tov. Berginc Peter iz okrajnega štaba za gozdno akcijo. Ločeno od njiju pa je ptujske brigade obiskal tudi član IOOF tov. Ledinek, ki je na sestankih pojasnil članom brigad v Marenbergu in Vuzenici važnost sodelovanja članov OF v gozdni akciji ter potrebo odprave raznih organizacijskih

Težke hlode spravljajo v dolino

gozdne uprave. Doslej je izpolnjeno nad eno tretino obveze za ptujsko področje. V teku je frontna akcija za zbiranje članov OF za gozdne brigade. Dne 27. maja t. l. bi morale oditi vse brigade na svoja mesta. Partija vodi akcijo, OF jo organizira. Na delu so tudi agitatorji proti delu Fronte za napredek družbenega gospodarstva, ki se bojijo, da bi jih izdali tisti sovaščani, ki odhajajo kljub vsemu

Brigada v Slovenjgradu

Tovarišica Slavka Vidovičeva iz Strmšča je komandant 1. ptujske brigade v Slovenjgradu. Člani njene brigade so različne starosti. Med njimi je edina ženska moč. Potočnik Marija iz Placarja, ki pri delu nikjer ni zaostajala in tudi pri gozdnih delih ne zaostaja za moškimi. Mar Drago iz Ptuja je bil namestnik

Pri merjenju hlovov

zdoma in pišejo, kako resnično živijo. Debeluharji doma tulijo o lakoti in akciji, vedno čisti mehkužneži v mestu in na podeželju strašijo z ušmi, nerodneži s težkim delom, nesrečami itd. V vsaki izmišljotini iščejo opravičila za to, zakaj so tudi sedaj praktično prenehali misliti na točke programa OF, na moč ljudskih množic, na čast življenja in dela v frontnem kolektivu. Njim nasproti pa so se

komandanta brigade. Delal je skupno z brigadirji teden dni, usmerjal delo v gozdu, v času, ko je Slavka izvrševala organizacijske naloge v mestu. Priletni brigadir Mahorič Anton je intendant. Dobro se počuti med brigadirji, ko se vrnejo popoldne utrujeni k obedu in tudi potem, ko sedejo k mizi in igrajo šah, čitajo na svojih ležiščih časopise, gredo v kino itd. Princ Franc, Bedrač Maks

Brigada v Slovenjgradu po končanem delu

Zbor brigade v Vuzenici pred obedom

Dežja ni hotelo biti konec

Brigadi v Vuhredu in Vuzenici sta preživljali prve dneve ob močnih deževnih nalivih. Dolgočasno bi bilo izgubljati za resno delo namenjen čas v bivališčih, ko pa so v brigadah ljudje, ki so vajeni delati, le ob nedelovnih dnevih so se spočili in zbrali moči za bodoče napore.

pomanjkljivosti v brigadah, ki so bile najbolj občutne ob slabem vremenu, ko ni bil čas dovolj izkoriščen za kulturno-prosvetno delo, predvsem za študij o planskem gospodarstvu in o razvoju zadrugištva.

Izkušnje prvih brigad bodo dobrodošle novim brigadam, ki odhajajo na področje mariborske in slovenjgraške gozdne uprave.

Tov. Kidričeva je komandant brigade v Slovenjgradu

Čim je zasijalo sonce so se lotili dela. Hoteli so nadoknaditi zamudo časa iz deževnih dni. Smreka je padla za smreko, bor za borom in diagram izpolnjevanja plana se je znatno dvigal.

Zaključek akcije bo velika frontna manifestacija uspehov Osvobodilne fronte in njene pomoči pri odpravi zaostankov v gozdnem planu in pri naglem približevanju našega gospodarstva socialističnemu gospodarstvu.

Člani ptujske frontne brigade dosegaajo v Marenberku dan za dnem boljše uspehe

Minilo je 10 dni, odkar se nahaja naša ptujska brigada na sečni gozdov v Marenbergu. Prvi dnevi so bili za nas težki. Nismo bili vajeni na gozdno delo. Z dobro voljo in s trdnim zaupanjem v naš petletni plan smo premagali vse težave. Sedaj vsaki dan dosegamo boljše uspehe.

Zavedamo se, da nas želi tudi pri tem delu zavirati reakcija. Noben zaveden frontovec se na to ne ozira. Pravijo, da smo lačni, nečisti, umazani. Na to laž jim odgovarjamo, da pada vsaki dan več drevje in število prostornih metrov iz dneva v dan raste. Mladina, ne nasedaj tem klevetam. Mi se prav dobro

počitimo. Hrana je odlična, imamo vsaki dan meso, kruha je dovolj. Paščica sovražnikov, ki živi med vrstami našega ljudstva, bo prišla danes ali jutri na svoj račun. Med nami je dosti zvestih brigadirjev, ki so se javili, da ostanejo po tri mesece v akciji. To so večinoma kmetijski delavci (hlapci), ki so vse življenje garali od jutra do mraka in bili brezčutno izkoriščani od gruntarjev.

Mladina, javi se v čim večjem številu v gozdne brigade. Čim več nas bo, tem prej bo izvršen naš petletni plan. Veak bor in smreka, ki padeta v naših gozdovih, nam pomagata bližje k socializmu. (Nadaljevanje na 2. strani)

Titova štafeta je prenesla tov. Titu izraze ljubezni in spoštovanja

V petek 20. maja je ptujski okraj svečano proslavil odhod Titove štafete iz vseh večjih okrajnih centrov ki je pomenila maršalu Titu borbene pozdrave in želje da bi naša še dolgo vrsto let vodil naš CK KPJ v borbi za izgradnjo socializma.

Ob 20. uri je prispelo v Ptuj 12 okrajnih štafet na Kvedrov trg, kjer jih je pričakovala množica nad 2000 ljudi. Štatele palice je sprejel v imenu fizikulturnikov Ptuj predsednik okrajnega telovadnega odbora tov. Kovačič. Tekajoči Titove štafete so pretekli v ptujskem okraju skupno 352 km, teklo je 354 odraslih in 1045 pionirjev. Štatele je spremljalo 4.620 tekačev, na pozdravnih mitingih je sodelovalo v vsem okraju cca 14.000 ljudi.

Nato je spregovoril član okrajnega odbora OF tov. Maver Ivan in zastopnik JA.

Sledila je telovadna akademija, na kateri so nastopili telovadci in telovadke iz Markovcev, Ormoža, Stredišča in Ptuj. Vse točke so bile dobro izvedene ter sprejete od številnega občinstva z odobravanjem.

V soboto zjutraj so se pridružili fizikulturnikom Ptuj še člani obdelovalne zadruge Osojnik ter odnesli skupne pozdrave v smeri proti Strnišću, kjer so Ptujčani predali štafeto palico delavcem-fizikulturnikom iz tovarne Strnišče, da jo odnesejo naprej.

Letošnja Titova štafeta je bila velika manifestacija ljubezni do maršala Tita in pripravljenosti delovnega ljudstva vztrajati do konca na začrtani poti, po kateri nas vodi Komunistična partija. To je najboljši odgovor vsem obrekovanjem in lažem, ki jih danes širijo o naši domovini!

Na izrednem zasedanju okrajne skupščine v Ptuj je bil izvoljen predsednik OLO in člani oblastnega odbora

Dne 21. maja se je vršilo v Titovem domu v Ptuj izredno zasedanje okrajne skupščine. Dvorana je bila lepo okrašena. Zasedanje je pričel najstarejši izmed delegatov tov. Koje, delavec iz Ormoža in pozdravil navzoče: Stopar Viktorja, člana CK KPS, Simonič Franca, člana sekretariata za ustanovitve Mariborske oblasti, inž. Lapajne Sonjo, Grden Lovra, sekretarja OK KPS Ptuj ter ostale.

Izvoljeno je bilo delovno predsedstvo. Ko je predsedujoči predlagal dnevni red zasedanja, so prišli zastopniki pionirjev, množičnih organizacij in nekaterih okrajnih gospodarskih podjetij, ki so v imenu svojih kolektivov želeli zasedanju obilo uspehov. Prinesli so darila, OZ KZ je zasedanju poklonila krasen portret maršala Tita v originalu.

terjih, kjer so nekateri člani KLO sovravno razpoloženi proti ljudski oblasti. Predsednik OZKZ tov. Belšak je govoril nato o združništvu, ki ima v ptujskem okraju vse pogoje za uspešen razvoj. Poverjenik za kmetijsvo tov. Kolarič Ciril je govoril o izvedbah jesenskega in pomladanskega setvenega plana. Pokazalo se je, da je zadržni sektor plan setve izpolnil 100 in več odstotno, da pa privatni sektor ni izvršil svoje dolžnosti. Govorilo je še nekaj delegatov o raznih problemih v ptujskem okraju.

Nato so se vršile volitve zastopnikov ptujskega okraja v oblastni ljudski odbor. Izvoljeni so bili sledeči tovariši: Stopar Viktor, direktor tovarne Strnišče; Simonič Franc, predsednik MLO Maribor; inž. Lapajne Sonja iz ministrstva za kmetijstvo; Grden Lovro, sekretar OK KPS; Maver Ivan, poverjenik za prosveto; Šeruga Jože, predsednik vinogradiške obdelovalne zadruge; Kolarič Martin, kmet iz Obreža; Leskovec Franc, predsednik OI KK Ptuj; Kolarič Ciril, poverjenik za kmetijstvo OLO Ptuj; Belšak Franc, predsednik OZKZ Ptuj; Petrovič Janez, poverjenik za preskrbo pri OLO Ptuj; Lacko Milan, kmet iz Nove vasi pri Ptuj; Osojnik Marija, sestra prvega komandanta odreda »Jože Lacko« ter Satler Jože, predsednik KLO Podlehnik.

Ker je dosedanji predsednik OLO Ptuj tov. Zagar Zoran zaradi bolezni prosil za razrešitev, je bil soglasno izvoljen za

novoga predsednika OLO Ptuj tov. Leskovec Franc, predsednik OI KK Ptuj.

Ob zaključku sta bili sprejeti resoluciji maršalu Titu in Mihi Marinku. V resoluciji maršalu Titu je rečeno, da bodo novoizvoljeni predstavniki ljudske oblasti, zavedajoč se svoje odgovornosti pred ljudstvom, vložili v utrjevanje ljudske oblasti vse svoje delo. Poudarjajo svoje trdno prepričanje o pravilni poti naše KPJ ter s ponosom zro na maršala Tita in njegovo vodstvo. Ob koncu resolucije mu žele ob priliki rojstnega dne še mnoga, uspehov polna leta.

V resoluciji tovarišu Mihi Marinku obljubljajo delegati, da bodo ostali zvesti pravilni politični liniji naše Partije ter da se bodo nadalje borili za nadaljnji razvoj ljudske oblasti kot orožja delovnih ljudi v borbi za boljše življenje. Trdijo, da bodo naši uspehi pri graditvi boljše države izpodbili vse klevete, ki padajo na našo Partijo, ter bodo samo končni dokaz pravilnosti naše poti v socializem.

Obdelovalna zadruška Dravinjski vrh je ob koncu zasedanja čestitala k uspehom ter po svojih zastopnikih predala darilo. Napovedala je vsem zadrugam v okraju tekmovalno v dvigu hektarskega donosa. Govoril je še zastopnik JA ter poudaril pripravljenost naše Armade, ki čuva in bo čuvala naše narode pri njihovi veliki nalogi: pri graditvi boljše države.

Okrajni fizikulturni zlet v Ptuj preložen na 5. junij 1949

V nedeljo, dne 2. maja bi se moral v Ptuj vršiti okrajni fizikulturni zlet. Že od ranega jutra so se zbirale množice telovadcev in telovadk na telovadišču v Ljudskem vrtu, kljub temu, da je stalno rahlo deževalo. Okoli enajste ure se je formirala povorka fizikulturnikov, v kateri je korakalo nad 3.000 ljudi.

di, in je krenila v mesto. Nenaden, močan naliv pa je prekinil manifestacijo in onemogočil vse nadaljnje prireditve.

Okrajni fizikulturni zlet je preložen na nedeljo dne 5. junija in se bo vršil po istem sporodu kakor je bil predviden za prejšnjo nedeljo!

V Gorišnici je ustanovljena Kmetijsko obdelovalna in živinorejska zadruška

Dne 22. maja t. l. se je vršil v Gorišnici občni zbor za ustanovitev Kmetijsko obdelovalne in živinorejske zadruške. V zadrugi se je združilo 10 družin s 47 družinskimi člani, 94 ha zemlje ter vsem živim in mrtvim inventarjem. V zadrugi so se priključili tudi poedini člani brez zemlje ter agrarni interesi, tako da šteje zadruška skupno 59 članov.

Največ zemlje je prepustil zadružni uporabi kmet Brez Viktor iz Tivolca, in sicer 26 ha Mala posestnica Cagran Julijana, vdova iz Gorišnice, se je pridružila zadrugi s 5 in pol ha zemlje. Svojo delovno moč bo vlagala v zadružno življenje in delo Geč Marija iz Tivolca, ki ni imela svoje zemlje, preživljala pa je s svojim delom 5 otrok. Medtem ko je mož Tušek Rozalije telefonist, mož Horvat Neže pa invalid, bosta ženi v zadrugi pomagali z delom. Kmet Brez Viktor je dal tudi inventar, in sicer 3 konje, 6 glav goveje živine, 3 vozove ter ves drobnji inventar.

tekoče naloge za obdelovanje in čim hitrejši razvoj zadružne oblike gospodarstva na vaseh. Potrudili se bomo, da bomo poznejšim zadrugam za vzgled tako po smolnicah, kakor po vsem delu in urejanju življenja.

Pozivamo vse kmete iz Gorišnice, Zamušan in Tivolca, naj se združijo v zadružno obliko gospodarstva, ki jim nudi možnost ustvaritve življenjskih pogojev, ki so si jih želeli že naši predniki.

Z občnega zbora so bile poslane pozdravne resolucije tov. Titu, preds. vlade LRS tov. Marinku in Okrajnemu komiteju KPS v Ptuj.

Celotni center predvojaške vzgoje iz Ormoža je odšel na gradnjo avtostrade

Center predvojaške vzgoje v Ormožu je eden najboljših centrov v Sloveniji in v državi. Že takoj po ustanovitvi centra sta tov. Sonaja Milan in tov. Arko Franc pravilno razumela vlogo predvojaške vzgoje naše mladine v vojaškem kot v političnem pogledu in sta s pravih delom v okviru centra največ prispevala, da je center na današnji, skoraj vsem ostalim centrom v državi vzgledni višini. Odhod celokupnega centra s komandirjem centra tov. Sonajem na čelu na gradnjo avtostrade »Bratstva in enotnosti« je samo dokaz, da je bilo delo v vseh smereh uspešno in da je doseglo cilj vzgoje v duhu socialističnega patriotizma.

Vodstvo centra je moralo v začetku vložiti veliko truda, da je mladincem razložilo pomen predvojaške vzgoje in jih tako pridobilo za skoraj 100 odstotno udeležbo. Nekateri mladinci so počasi sledili prepričevanju. Toda udeležba je bila vsakikrat lepša. V zadnjih mesecih je bila stalno med 97 in 100 odstotki. Lokalni oblastni forumi so centru pomagali v vseh ozirih, največ pa so prispevali mladinci sami. Učene pripomočke so večinoma izdelali sami. Tudi maketo tanka so napravili, da ne omenjamo lesenih pušk in ostalega. Priredili so enotedensko logorovanje, katerega uspehi so preselili pričakovanje.

Vsi mladinci so organizirani v mladinski organizaciji in so navdušeni fizikulturniki. Tekmujejo za fizikulturno značko. Na pomladanskem krosu so vsi sodelovali, prav tako v Titovi štafeti. Odigrali so štiri nogometne tekme in vsakikrat zmagali. Najboljši med njimi so sodelovali na okrajni telovadni akademiji. Tudi za okrajni fizikulturni nastop so pripravili tri skupine.

Na kulturno-prosvetnem polju sodelujejo pri raznih prireditvah v množičnih organizacijah.

Vojaško in politično snov predavanj temeljito obvladajo. Komandir centra je s tem zelo zadovoljen. Zaradi doseženih uspehov so bili v januarju t. l. pohvaljeni in nagradi s prehodno zastavico, ki jo še čuvajo in trde, da jo bodo obdržali še v naprej. Posamezni najboljši mladinci pa so bili že ponovno nagradi s knjigami.

Kljub temu, da so v centru zajeti večinoma kmečki sinovi, ki imajo sedaj doma precej dela, se ti za akcijo niso s težavo odločili. Ko je komandir centra sprožil predlog odhoda na delovno akcijo na avtostrado, so bili na to vsi takoj pripravljani. Najbolj vnet je pa bil mladinec Havlas Mirko, ki je znal prepričati še deloma omahujoče tovariše, da je mladina prva polkolecna, da z graditvijo države gradi svojo boljšo bodočnost.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Med nami je tekmovalje. Razdeljeni smo po desetih Vsaok jutro se čita o ed brigado, katere desetina je dosegla najboljši uspeh. Lepe uspehe je dosegla desetina tov. Gerloviča. Tudi druge desetine ne zaostajajo. Vsaki dan je več posekanega lesa in vsaki bodoči dan jih bo še več, ker se dobro zavedamo, kakšno vlogo igra les v našem petletnem planu.

Vzglede vsem tovarišicam v naši brigadi in tudi izmikačem, ki bi radi za čas akcije ostali doma, je tov. Vrtnjak Miciča. Čeravno je stara 18 let, opravlja težko delo pri motorni žagi ter pretega vsaki dan normo.

Sklenili smo, da se ne vrnemo dokler ne dosežemo norme, katero postavljamo. Vse sile za petletko!

Brigadir Kukec Ivan
Ptujška brigada, Marenberg

Ptujska frontna brigada Toneta Belšaka v gozdni akciji v Mislinju

Mislinske maja 1949.

Naša brigada šteje 32 brigadirjev in brigadir. So predvsem ljudje iz kmečskega sloja, kar nam pokaže sama statistika, katere je sledeča: 20 kmetov, 4 kmetice, 2 delavca, 5 nameščencev in 1 nameščenska.

V brigadi je življenje zelo živahno in veselo. Že v zgodnjih jutranjih urah se čuje pesem, katere se razlega po lepih slovenskih gozdovih.

Brigado imamo razdeljeno po skupinah, katero vodi vodja skupine.

Enako imamo uvedeno prehodno zastavico, za katero se dnevno borijo, kar je skupina si jo bo priborila. Že takoj zjutraj si napovejo skupine medsebojno tekmovalno ter postavljajo: »Danes mora biti zastavica naša! Prvič si jo je priborila Markežičeva skupina, nato Erjavčeva, tretji dan pa so se zagnali mladi brigadirji iz Slov. goric, kateri so v Majcenovi skupini, v borbo za prehodno zastavico. Borbo so tudi dobili. Naložili so 7 urah 74 prostorninskih metrov drv na voz.

Imamo tudi dobro urejeno stanovanje, v katerem vlada najboljša čistota. Hrano imamo izvirno v lepo urejeni menzi.

Z upravo smo v najboljših odnosih, katere nam gre v vseh primerih na

roko, tako, da bomo kos vsem nalogam, katere so postavile pred nas KP, LF in vse delovno ljudstvo jugoslovenskih narodov ter obljubljamo, da bomo s skupnimi močmi izvršili plan gospodarstva, ker se zavedamo, da delamo za boljše življenje — za socializem.

Vsem klevetnikom naše Partije in našega vodstva pa odgovarjamo z naslednjimi rezultati:

Manipulacija na skladišču: 664 prn brusnega lesa in 73 prn jamskega lesa, naložili na vozove 6.550 kom. hmeljev, 194 kub metrov hlo dov in 385 prn brusnega lesa; na vagono smo naložili 3.461 kom. hmeljev, 73 kub. m jamskega lesa in 172 prn brusnega lesa, torej skupaj preloženega in naloženega 1.221 prn brusnega lesa, 194 kub. m hlo dov, 73 kub. m jamskega lesa in 10.011 kom. hmeljev. Poleg tega pa delata dva brigadirja v kovačnici, 1 brigadirka pomaga v kuhinji. Prav tako so pomagale brigadirke pri sajenju krompirja na upravni ekonomiji. Ne pozabljamo tudi na kulturno-prosvetno ter politično delo.

Vse to delo so opravili od 14. do 22. maja 1949.

Vse sile za izvedbo gozdarskega plana!

Brigadirji in brigadirke
frontne brigade Toneta Belšaka

Teden prometa bo od 5. do 12. junija 1949

Razvoj avtomobilizma je povzročil v zadnjem času nepričakovani preobrat v cestnem prometu. Dokler še nismo uporabljal motornih vozil v poliki meri, smo ceste uporabljali v glavnem za pešce, živino in vozove z živalsko vprego. V novi dobi so napolnila ceste motorna vozila, za katere je značilno, da zavzemajo večjo hitrost, v večini tudi večjo težo in obseg. Cestni promet se je s tem kvantitativno povečal. Ne le, da se je povečal promet, temveč je tudi uspešno, da se blago mnogo hitreje prenaša na določeno mesto, kar vsekakor pospešuje ustvarjanje petletnega plana.

Motorna vozila so zaradi velike hitrosti, teže in zaradi strojne pogona postavila nove pogoje za način gradnje cestnih objektov in vzdrževanje varnost v cestnem prometu. Da bi se ves promet razvijal v duhu čim boljše izkoriščenosti vozil in cest, je potrebno, da se sleherni državljan, ki se poslužuje javnih cest, z vozilom ali brez vozila, ravna tako kot nam narekuje odredba o cestnem prometu.

Omalovaževanje cestno prometnih predpisov je čisto krivo povzročanje ovir našega petletnega plana in istočasno uničenje ljudskega premoženja. Najboljši primer sta nam prometni nesreči na Hajdini in v Spuhlji. Prometna nesreča na Hajdini, ki sta jo povzročila šoferja Horvat in Artenjak, je na eni strani zahtevala 500.000 din veliko škodo na ljudskem premoženju, na drugi strani pa je onemogočila izvedbo načrtnega dela v tovarni Strnišče. To je jasen dokaz, kaj povzroči pomanjkanje čuta odgovornosti, nepazljivosti in neupoštevanje cestno prometnih predpisov. Predočimo si še drugi primer prometne nesreče, ki se je dogodila v Spuhlji, kjer je šofer Plevnik Srečko pijan upravljal s tovornim avtomobilom na katerem je bilo naloženo za 400.000 din vina. V pijanem stanju je zavozil v cestni jarek, prevrnil vozilo in razlil naloženo vino. Pri tem je nastala škoda na ljudskem premoženju v znesku 250.000 din.

Prikazali smo samo dva primera prometnih nesreč, ki v glavnem kažejo, kakšno škodo povzroča malomarnost in neupoštevanje cestno prometnih predpisov.

Ce pogledamo drugo stran in to predvsem zaradi življenjske nevarnosti, lahko trdimo, da so prometne nesreče čisto vzrok smrti in težkih telesnih poškodb, ki se največkrat dogajajo kolezarjem ali otrokom. Kot primer navajamo prometno nesrečo iz preteklega leta v vasi Rogoznica, kjer je cestar Kokot v svoji nepremišljenosti zavil pred tovorni avtomobil, kar ga je stalo življe-

nje. Ni potrebno navajati vseh takšnih slučajev, pač pa je potrebno omeniti, da večkrat otroci povzročajo prometne nesreče. Zato imamo celo vrsto primerov in je važno, da starši in učiteljsvo posveče otrokom vso pozornost, da se bodo znali pravilno ravnanati na cesti.

Za voznike in za vsakega državljana je važno in dolžnost, da čuva vse objekte in znamenja, ki so v zvezi z normalnim razvijanjem prometa. Cestno prometni znaki so za voznika motornih vozil neobhodno potrebni. Če pa naše ljudstvo premalno čuva in ščiti. Ni zadostno, če so ti znaki čili za obmetavanje s kamenjem in v zabavo razpuščanjem solarjem, ki ne dobijo zadostnega pouka o važnosti cestnih prometnih znakov. Dogaja se, da iste uničujejo tudi starejši brezvestneži, ki ne pomislijo, da s tem postavljajo sebe in tudi druge v nevarnost. Mnogi železniški prehodi zahtevajo žrtve zaradi zlonamernih škodljivcev, ki se ne zavedajo, da pomeni odstranitev svarilnih znakov življenjsko nevarnost in da vozniki, ki ne poznajo kraja, ne vedo kaj jih čaka na cesti, predvsem v nočnem času. Cestni znaki so pripomočki, ki preprečujejo prometne nesreče.

Teden prometa, ki se bo vršil od 5. do 12. junija, ima namen predložiti širokim ljudskim množicam važnost vseh napak, ki se dogajajo v cestnem prometu in kakšnega pomena so iste za razvoj našega gospodarstva v »Tednu prometa« se bo ljudstvo navadilo odpravljati vse napake, ki se pojavljajo v cestnem prometu.

Ni namen, da se v tednu prometa kršitelje cestnega reda kaznuje, ali da bi se jim preprečevala njihova nemotorna vožnja, pač pa ljudi samo opominja in poskušuje, kakšno bi naj bilo njihovo zadržanje na cesti.

Zavedni državljan ne bodo dovolili, da bi jih kdo opominjal na cesti, temveč bodo tisti, ki bodo z obnašanjem dajali vzgled drugim, ki hoče ali nehoče kršiti cestno prometne predpise. S tem bodo dokazali disciplino na cesti, preprečili marsikatero nesrečo ter se tako mimo nesreč in nezgod približali ciljem petletnega plana.

KMETIJE IN KMETICE!
Stopajte smelo v delovne zadruške. Borite se za večji hektarski donos, za modernejšo obdelovalno zemljo, za razvoj živinoreje, za boljše organizacijo dela in za boljše izkoriščanje strojev in drugih sredstev.
(Iz Prvomajskega proglaša CK KPJ)

Delavci in delavke železniške delavnice v Ptujju presegajo norme

Obnova, popravila in revizije tovornih vagonov so planske naloge, ki jih izvršuje delovni kolektiv železniške delavnice v Ptujju.

Dan za dnem se eteka v ta obrat do 100 strokovnih in pomožnih delavcev iz Ptujja in iz bližnje in daljne okolice. Njihove roke in stroji spreminjajo dele dela in železa v oblike nadomestnih delov za vagona, ki se morajo čimprej popraviti vrniti prometu. V delovnem kolektivu delavcev ptujskih delavnic ni velikih razlik v starosti niti v postavi. Možejo so resni obrazov in srednje postave. Znanjo molčati in delati, znajo se razveseliti in tudi izraziti nevoljo, če se ne odvija delo in življenje, kot bi se moralo. Njihovi izdelki pomagajo v družbenem gospodarstvu prenašati tonske tovore, oni sami pa so prevzeli nase velik del bremen in težav, ki odpadajo pri izvajanju petletke na ljudi, ki se zavedajo časti in dolžnosti sodolovanja v borbi proti zaostalosti Cenilovanja in borbi proti zaostalosti Cenilovanja, častno in tovariško ter skromno življenje, prezirajo pa trpljenje, pomanjkanje, nesrečo in žalost, najhujše sovražnike delovnega človeštva.

Najstarejši delavec med njimi je tov. Simenko Jakob (1888), ki je že od leta 1919 dalje v železniškem delavskem kolektivu. Večji del svoje življenjske moči je pustil v delavnici ter pri tem pridobil mnogo praktičnih izkušenj. Te mu danes koristijo. Pri vsakdanjem delu jih prenaša na mlajše sodelavce. Tako se je tudi on učil od starejših in pri svojem delu razvijal in izpopolnjeval njihove izkušnje. Tako bo šlo dalje. Življenje železniških delavcev je bilo vedno resno. Potrebno je bilo vzdržati v delavskih vrstah, premagovati težave in se boriti za izboljšanje pogojev skromnega življenja, ko ni bilo predaleč od službe, v jeseni predelavno in pozimi previsok sneg. Vztrajnost je bila in ostala velika čednost železniških delavcev. Današnji delovni kolektiv je ustvarjen na vztrajnosti Vztrajanje je delavec Krafcin Ivan, ki prevaža s kolesom po 17 km poti v službo, po tej pa zopet domov. Iz Trnovskega vrha prihaja dnevno v službo Herega Izidor iz Moškenjcev prihaja redno in pravčasno v službo mož visokih let Sever Rudolf, ki niti pozimi ni zamudil, ki se ob prostovoljnem delu ni izgovarjal niti na starost, še manj pa na oddaljenost. Ostal je po delovnem času na prostovoljnem delu in pomagal kolektivu izpolniti prevzetne obvezje. V obratu je več delavcev Severjevega kova. Se večja vztrajnost kot na poti v službo je potrebna pri izvrševanju nalog.

Dornik Jakob dnevno struži na posebnem stroju težka kolesa. Kovači Kmetec Stefan, Črešnik Ivan in Gerbec Rihard so se udomačili v kovačnici. Vojsk Martin iz Ptujja se je do podrobnosti navadil dela na probnici za razprednike zavor. Že od leta 1928 se ukvarja pretežno z revizijami in preizkušnjami vagonov. Po obratu je črn. po obleki masten, na rokah se mu lepi staro olje z vse umazamijo, ki so jo skozi dolgočasno uporabo sprejeli nase vagonski deli.

Nič lepše ne izgledajo Peklar Viktor, Svehšek Alojz, Krajnc in drugi delavci, ki demontirajo in montirajo ležaje osi. Kajzerberger Mihael je pomožni pleskar, ki pleska z napravjo na značni pritisk kovinsko ogrodje vagona s črno barvo. Kot je črna barva, je črn njegov obraz, roke in obleka. Izgleda kot da mu je črna masna barva prodrla celo na oči. Slabo izgleda. Če hoče po delu nazaj med ljudi izven obrata, se mora najmanj 10 minut umivati, da se v glav-

nem reši barve, ki mu ves dan prši po obrazu in obleki. Vse to so nezavidna dela. Kdor je delaven, ta tudi vztraja na svojem mestu meseca in leta. Nešto delov sestavlja vagona. Pri njihovem sestavljanju in razstavljanju je treba mnogo ljudi, rok in delov ter predvsem zavesti in dobre volje za delo. Delovni inspektor tov. Femeč Franc, 56 letni strojnik, pravi: »Člani našega delovnega kolektiva malo govorijo in veliko delajo. O nas se malo piše v časopisih. Čemu bi tudi, saj včasih iz gledamo, da nismo za javnost.«

Razdeljeni v brigade izvršujejo brigadni plan skupno z brigadirji. Plan dosega in presegajo. Med najmlajše brigadirje se lahko prišteva Rogina Franc ml. iz Brstja (1924). Brigadirja Črešnik Janez iz Ptujja in Erjavec Franc iz Grajene imata po 7 do 8 družinskih članov. Skromna sta v svojem življenju, bogata pa v svoji delovnosti in poštenju.

Po osvoboditvi je celotni kolektiv doprinesel na prostovoljnem delu ogromne storitve na obnovi večinoma razrušenih delavnic. Če je treba z delom počastiti partijske, frontne in državne svečanosti, železniški delavci niso zadnji. V počastitev II. kongresa ZSS so opravili na čistjenju delavniških prostorov in na produkciji 210 prostovoljnih ur, v počastitev železniškega kongresa pa so opravili 822 prostovoljnih delovnih ur.

S 1. majem t. l. je začela delavnica s samostojnim gospodarstvom. Planski material se prejema od mariborskih železniških delavnic. Referent za tovorne vozove pri mariborskih železniških delavnicah tov. Marušek Hugo se zaveda, da so pisma iz Ptujja in telefonske reklamacije odraz življenjskih in delovnih potreb ptujskih delavnic, zato se tudi zalaga za čim hitrejšo in zadosno ugoditev upravičenih želj in zahtev.

Ob samostojnem gospodarstvu bo mogoče tekom leta 1950 izpolniti obratne izboljšave. Kij jih je delovni inspektor tov. Femeč že februarja t. l. nakazal OLO, poverjenstvu za delo v Ptujju, in sicer med drugim zgraditev upravnega poslopja z menzo, garderobo, kopalnico in stanovanjem zgraditev skladišč za barve, benzin in drugi občutljivi material, dovod pitne vode, postavitve 200 m ograje in železnih vrat pri vhodu na delavniško dvorišče in drugo, kar je le dopolnitev že storjenega.

Za zadovoljitev kolektivnih življenjskih potreb se kolektiv zavzema za pridobitev zemljišča nad delavnico za obratno ekonomijo, ki bi omogočila ustvaritev življenjskih potrebščin za železničarsko menzo. Dosedanje prizadevanje ni rodilo uspeha. Velike zamude pri dobavih živil, predvsem moka in maščobe, prejetje dobropisov itd., jih spravljajo v nevoljo. Elektrovarilec Jarc Ludvik iz Ptujja ne dobi mleka, ki mu pripada za to svojvrstno delo, ki zahteva življenje določene količine mleka namesto vode. Sam nima časa, da bi se pozanimaj za mesečno nakaznico, zato pa čaka, da se bo stvar sama uredila. Skromni ljudje poč radi ne nadlegujejo.

Po drugi uri se razkropijo iz delavnice na svoje domove v mestu in v okolici, od koder se sledeči dan znova vračajo na delo. Od dela in življenja enega dne na drugi dan ni bistvenih sprememb. Zanje pa življenje je tako enolično kot izgleda. Vsakdasnje skrbi za plan, za uspehe in za družine zahtevajo veliko skrbi. Ki jih prenašajo od jutranjih ur na večerne ekoci vse življenje, skozi borbo za napredek, za mir in socialistično družbo, za življenje, ki bo vredno naporov in truda dosedanjih generacij delavskega razreda. BF.

Vičanski rudarji delajo po normah

Plasti rjavega premoga, ki se je l. 1938 ob priklji trasiranja ceste našel na treh slojih v Vičancih, se raztezajo po večjem delu Slovenskih goric in Haloz. Ponekod so tako plitvo, da prihajajo posamezni sloji čisto na površino. Na ta način so bile tudi odkrite te plasti v Sodincih, kjer se vrši sedaj izkopavanje. V ptujskem okraju imamo sedaj dvoje odkritih nahajališč rjavega premoga, ki se izkoriščajo. Okrajna premogovnika Sodinci in Vičanci krijeta del potreb po premogu v ptujskem okraju.

Premogovnika sta bila od leta 1945 podjetji republiškega pomena. Pomladi l. 1948 pa sta prešla v režijo okraj. Okraj je v lanskim pomladi investiral precejšnje vsote denarja v oba premogovnika in organiziral produkcijo. Na mesece razbiti letni plan produkcije delovni kolektiv redno dosega, v nekaterih mesecih pa tudi presega. V obratu Vičanci je delo zelo oteženo zaradi pomanjkanja gumastih skornjev, čemur bi operativno vodstvo premogovnikov moralo posvetiti malo več pozornosti. Plasti premoga so nagnjene skoraj do 45 stopinj ter je delo v jami ob mehanizaciji, ki jo predstavljajo kramp, lopata, vozček in tračnice, zelo težavno. Vendar se rudarji Keček Tomaž, Lazar Jakob in Knipič Alojz, ki je v premogovnikih od vseh delavcev najdalje časa zaposlen, tehi težav ne izogibajo. Rudar Hrčič Fortunat, ki je delovni kolektiv rudarjev zastopal na kongresu sindikata rudarjev v Beogradu, ter ostali rudarji redno dosega jo tudi za nekaj odstotkov presegajo. Upravnik in delovodja premogovnikov, Lah Anton, klub svojim 57. letom vsakodnevno pred delom pregleda delovna mesta in se prepriča, če je vse v redu. »Varnost ljudi je moja prva in najvažnejša naloga« pravi in hili iz rova v rov. Malo upog-

njen je že ta stari rudar. Vse svoje sile posveča podjetju. Njegova žena pravi, da še med spanjem razpravlja o delu v jami. Vendar upravnik Lah razume potrebo današnjega časa, da mora biti pravi človek na pravem mestu in je zato neumoren v svojem delu.

Obrat Sodinci je od vičanskega obrata oddaljen približno 1 km. Ima pa to slabšo stran, da ni ob boljši cesti ter je odvoz zaradi tega precej oteženo. Ima pa boljše naprave za nakladanje in precej večjo kapaciteto v produkciji. Plasti premoga v tem obratu se mestoma zlivala v eno, vmes je samo tanka plast gline. Izkoriščanje je vsled tega deloma olašano, zato je pa na drugi strani trši material, ki obdaja plasti. Rovi v sodinskem obratu so suhi in vsled peščenege konglomerata precej hladni. Nad tem pa se rudar Mesarec Franc prav nič ne pritožuje. Bolj ga jezijo tanke plasti premoga, vendar pravi, da je v takšnem slučaju »treba malo bolj stegniti roke« in 6 vozčikov mora biti njegovih. To je pa istočasno presežena norma za okrog 7 odstotkov in rudar Mesarec vztraja pri tem vsak dan. Rudar Sabofin je njegov »soborec« v delu in za njim nič dosti ne zaostaja. Za vzdrževanje rogov in tesarska dela skrbita tovariša Petek Ferdo in Hebar Jože. Tudi Slavinec Ivan je med onimi, ki stalno presegajo normo in ki dajejo vse od sebe. Delavka Steger Marija dela zunaj pri čistjenju premoga in v delu ne zaostaja za nobenim tovarišem. Podjetja je in pravi, da gre na delo tudi v rov, če bo treba.

Delo sindikalne podružnice in delovnem kolektivu ni zadostno. Med nekaterimi rudarji je premalo tovariškega odnosa, kar se odraža v tem, da se hočejo nekateri izkoristiti z dobro odkopno priliko, ki jo je pustila prejšnja izmena, da pa sami iste ne pustijo svojemu nasledniku.

Kreditni odseki kmetijskih zadrug so v veliko pomoč delovnemu ljudstvu na vaseh

Nagli razvoj socialistične graditve naše države in graditve socialističnega gospodarstva v naših vaseh postavlja Kmetijske zadruge v središče vsega gospodarskega in kulturnega dogajanja, tako da postajajo prava žarišča celokupne dejavnosti naših vasi.

Kot izraziti odraz vodstva vseh gospodarskih panog podeželja je ustanavljanje in delovanje kreditnih odsekov v kmetijskih zadrugah. Kako važno dnogogo gospodarstva so kmetijske zadruge s tem prevzele, ni potrebno posebej poudariti.

Popolnoma nepravilna bi bila trditev, da so kreditni odseki v KZ nasledniki bivših kmečkih hranilnic in posojilnic. Te so ustanovili pionirji slovenskega združništva iz res zadržanih razlogov, da bodo pomagale slovenskim kmetom v razvoju kmečkega gospodarstva ter jih varovale s posojilom v slučaju nesreč in da bi se na ta način zavrla prehajanje zemlje v roke zemljelajnih tujcov. Imenovani prvi denarni zavodi, ki so bili ustanovljeni na zadrudni podlagi v korist našega podeželja, so prvotno igrali njim namenjeno važno vlogo z uspehom. Na ta način je bilo mnogo slovenskih gospodarstev rešenih pred propadom. To ni dolgo trajalo. V vodstvo kreditnih zavodov naših vasi so se vrnili špekulanti, gostilničarji, mesarji, trgovci, peki in drugi, ki so v zvezi s protijudsko dubovščino spravili zavode v svojo odvisnost. Zaradi tega so zavodi prenehali biti opora delovnim kmetom. Samo premožnejši kmetje so dobivali posojila. Največji del kmečkih prihrankov se je stekal v Zadrudno banko. Ta ni dajala posojil kmetom, temveč industrialcem in drugim bogatašem. Zasluznjene, prihranjen denarjem se je krepil porajajoči se slovenski kapitalizem. V razvoju tedanjega kapitalističnega gospodarstva je nujno morala nastopiti gospodarska kriza, katere spremljajoči pojav je bilo blokiranje vlog. Naša kmečka gospodarstva so bila oškodovana za vse prihranke.

Kreditni odseki v sedanjih kmetijskih zadrugah pa niso ustanovljeni z namenom, da bi koga izkoristili. Ze sam

družbeni red v naši državi je potok za to, da bodo služili ljudstvu. Na njegovo željo se ustanovljajo tei so pod posebnim varstvom in zaščito države, ki jamči za vse vloge v teh odsekih. Danes se noben posameznik ne more okoristiti z ljudskim denarjem in so prihranki v kreditnem odseku varni. Kreditni odseki zbirajo prihranke delovnih ljudi ter bodo isti zopet služili delovnim ljudem, to je v svrhu dviga naše industrije in kmetijstva, kar pomeni izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi. Z zbiranjem prihrankov bo prišel tudi tisti denar, ki leži sedež brezplodno v skrivališčih, na koristno mesto, kjer bo služil skupnosti, posebej pa še posameznikom, ker se obrestuje po 5%. Možnost dvigavanja prihrankov je vsakodnevna do neomejenega zneska. Tajnost vlaganja je zajamčena 60% vlog bo na razpologo za posojila zadrudnikom v slučaju nesreče ali za zboljšanje njihovega gospodarstva, za nabavo potrebnih gospodarskih predmetov itd. Kmetijske zadruge bodo postale samostojneje, krediti pa, ki jih je dosedaj najemala od države, se bodo mogli uporabljati samo za izgraditev industrije.

Bežen pogled na vse to nam razodene, kako velike važnosti za gospodarstvo države je varčevanje.

Dokaz skrbj ljudske oblasti za delovno ljudstvo je sprostitve starih hranilnih vlog bivših kmečkih hranilnic in posojilnic, katere kreditni odseki že izplačujejo ali prenašajo na nove hranilne vloge, ki jih je možno vsak dan dvigniti, ker ni mogoče blokiranje hranilnih vlog v naši družbeni ureditvi.

Naše ljudstvo pravilno razume napore ljudske oblasti, kar je razvidno iz tega, da staro upravičeno zaupanje v denarne zavode izginja. Število kmečkih vlagateljev vsak dan raste, tako da kažejo nekateri kreditni odseki lepe uspehe.

Razvoj novega kreditnega združništva nam kaže, da naše ljudstvo tudi tukaj sodeluje, ker je prepričano, da bodo naporji tudi v tej smeri koristili skupnosti in da velja načelo: »Kdor vloga, sebi in državi pomaga.«

Tudi za lasnike dvokoles velja socialistična disciplina

Ze v začetku meseca maja t. l. smo bili seznanjeni z obvezno registracijo dvokoles. Postavljen je bil tudi rok, do kdaj mora biti registracija izvršena. Po prvem maju se ne smejo neregistrirana kolesa uporabljati v javnem prometu. Rok registracije je potekel in pričela se je cestna kontrola vseh motornih vozil ter kolesarjev. Prav pri kontroli vidimo, koliko ljudi ni izpolnilo dolžnosti glede registracije dvokoles.

Organi javne varnosti so pričeli vse uporabnike neregistriranih koles in kršitelje cestno prometnih predpisov izdatno kaznovati, za kar se slahijo od poindincev velike kritike.

Uradni list LRS št. 6 z dne 15. februarja 1949, člen 33, 34, 35 in 36 pa nam jasno nakazuje, kdo je lahko kaznovan zaradi izvršitve teh prekrškov.

Kaznovan bo, kdor bo vozil: a) na kolesu osebo, starejšo nad 8 let, b) ne da bi se držal z rokami za krmilo,

c) kdor bo vozil vzporedno z drugim kolesarjem, d) na kolesu večje tovore, ki ovirajo voznika pri pravilni vožnji in dejanju predpisanih znamenj.

Nadalje bo kaznovan, kdor bo: d) nepotrebno prehitel iz smeri v smer, e) kdor se bo obehal na drugo vozilo, f) v nočnem času vozil brez luči, g) imel kolo brez zvončeka.

Kaznovani pa bodo tudi tisti kolesarji, ki ne bodo imeli stalno pri sebi prometne knjižice, registrirane za leto 1949 in vsi tisti, ki so ali bi samovoljno prestavili evidenčno tablico, ki sme biti samo na vidnem mestu kolesa, ter oni, ki ne bodo imeli dobro učinkujoče zavoje na zadnjem kolesu.

Priporočljivo je, da se sleherni vozač seznanj z zgoraj navedenim uradnim listom, ki nakazuje tudi hojo pešcev in njih kaznovanje, ker se bodo teh odob posluževali organi javne varnosti in jih dosledno izpolnjevali.

Iz pisarne postaje NM Ptuj

MLADINA JUGOSLAVIJE!

Vedno si dajala zgled nesebične in poštenega prizadevanja za domovino, v prvi vrsti v borbi za socialistično graditev. Iz Prvomajskega proglasa CK KPJ.

Boj zadrudnih vinogradnikov proti peronospori

Dipl. ing. Zorec Egon

Najnevarnejši in najhujši sovražnik vinogradov je nedvomno peronospora (palež) ali strupena rosa, kakor so jo imenovali v prejšnjih časih. Palež lahko v nekaj dnevih uniči vse pridelek in tudi trto tako oslabi, da je pridelek drugega leta dvomljiv.

Sredstva proti peronospori in njih učinek

Vsa sredstva proti peronospori so strupene soli. Najučinkovitejše izmed njih so bakrene soli. Med temi je najbolj znana in najcenejša modra galica. Vsa ta sredstva so nam potrebna, da z njimi zastropujemo pomladne in poletne trose peronospore v času, ko začne kaliti. Če poškrbimo list z modro galico še preden je okužen, je zavarovan proti bolezni. Vsa njegova površina je namreč potrošena z drobnimi kapljicami strupene galice. Če pade na list tros peronospore, ta ne more izkaliti dokler pri zadostni toploti ne najde vlage. Če je ne najde, pogine v nekoliko dneh. Kakor hitro pa pade dež ali močna rosa prično v vodnih kapljicah tekem pol ure kaliti trosi peronospore. Med tem pa se raztopi v teh kapljicah tudi že nekaj strupene galice in ta zastropi kličo trosa kakor hitro se razvije, tako da usadne in se ne more zarasti v notranjost lista. Če je v pol drugem milijonu delov vode raztopljen le en del galice, je tekočina že tako strupena, da uniči kallece trosi peronospore. Nasprotno pa se zgodi, da se tako močno galico raztopimo rabimo šele potem, ko se je kliča galice že zarastla v list, ne moremo več boleznj prepričiti, ker v list galica ne pride. Treba si je torej zapomniti:

Škropljenje trte proti peronospori je le preprekovalno-zaščitno-profilaktično, ne pa zdravilno sredstvo. Z njim se da le doslej zdravo trto obvarovati pred boleznijo, ne pa že bolno trto ozdraviti. Kdor škropi šele takrat, ko se že pokaže bolezen, je zavrgel vsaj polovico pridelka.

Čas škropljenja

Iz vsega navedenega je razvidno, da mora biti trta od pomladi do časa zoritve na listju in grozdju vedno dobro zavarovana z zadostno množino galice. Prvič je potrebno škropiti zgodaj, da zavarujemo mlade liste in zarod. Škropljenje moramo seveda v kraših ali daljših presledkih ponavljati, da zavarujemo tudi poznejše zrastle dele trti in da nadomestimo po dežju izprano galico. Kolikokrat je treba škropiti, je odvisno predvsem od rasti trte in od padavin (dežja, rose, megle).

Boljšje je večkrat škropiti z malo galice kakor škropiti poredkoma z močno raztopino. Trto je treba takrat škropiti, ko najbolj raste, to je od konca maja do srede julija. Poznejše škropljenje je nepotrebno. Če dotlej nismo ohranili zdrave trte, je tudi pozneje ne bomo več rešili. Po izkušnjah je treba trto škropiti v navedenem času najmanj trikrat in sicer prvič koncem maja, drugič tik pred cvetenjem in tretjič takoj po cvetju, ko se svet očisti in se prikažejo jagode. Med prvim in drugim škropljenjem ne sme preteči več kot 14 dni, med drugim in tretjim pa ne več kot 20 dni. Le v mokrem poletju škropimo še v četrtri sreli ali v drugi polovici julija. Ako pade toča, je

treba trto škropiti takoj po toči, kajti ranjeno listje in grozdje je bolj izpostavljeno napadom peronospore kakor zdravo. Mlade trte v trtnici ali v vinogradu je treba škropiti vsakih 10—14 dni, ker so posebno izpostavljene bolezni. Če pade dež predno se galica na trti posuši, je treba škropljenje čimprej ponoviti. Vsak vinogradnik dobro ve, kako je odvisen uspeh škropljenja od pravega trenutka, v katerem škropimo. Dostikrat odloča le nekaj dni, včasih celo nekaj ur, zlasti v mokrih letih. Ko nas med škropljenjem pogostoma ovira dež ali drugo delo, moramo paziti, da za škropljenje prikladnega trenutka ne zamudimo. Od časa, ko se nakaže list peronospore, do časa, ko se prikažejo trosi na njegovi spodnji strani, preteče neka doba, to je inkubacijska (razvojna) doba. Ta doba znaša sredi maja 15—18 dni, sredi junija 9—11 dni (ob izdatnem dežju 8—10 dni), sredi julija 6—7 dni (ob izdatnem dežju 4—5 dni), julija in avgusta pa po 5—6 dni, ob izdatnem dežju 4—5 dni. Razvoj bolezni je tem hujši, če dežuje tudi proti koncu te dobe, ker to pospeši razvoj poletnih trosov.

Prilavljajenje škropilne zmesi

Za prvo škropljenje jemliemo običajno nekoliko šibkejšo škropilno zmes kot za poznejše škropljenje. Za prvo škropljenje zadostuje 1-odstotna za drugo in tretje ena in pol odstotna galicična apnena zmes. Le v močno mokrotnih letih rabimo kvečjemu 2-odstotno zmes. Da pripravimo 100 litrov škropilne zmesi, vzamemo torej v prvem slučaju 1 kg (1%), v drugem 1 1/2 kg (1 1/2%), v tretjem pa 2 kg (2%) modre galice. Ker bi dež prehitro izpral samo galico in ker bi galica zažgala trto, moramo dodati apna. Apna pa ne smemo dodati več kot je potrebno. Preobilo apna

zmanjšuje učinkovitost galice in prehudo obsenejuje trto, kar ji škoduje. Na težo galice vzamemo toliko neugašenege apna. Ugašenege apna pa vzamemo dva in polkrat toliko kot galice, torej na vsaki kilogram galice 1 kg neugašenege ali dva in pol kg ugašenege mastnega apna. Če ni apna, se lahko vzame soda in sicer prav toliko ali malo več sode kakor galice. Če vzamemo premalo apna, postane galica kislila in zažge trto. Preveč apna pa lahko poleg ostalega povzroči tudi to, da je tekočina pregosta, ki gre težko skozi škropilnico in dela na trtnem listju debelo skorjico, ki na soncu razpoka in odpade, vsled česar škropljenje malo pomaga.

Pravilno se tako pripravlja škropilna zmes: Galico raztopimo v polovici 50 litrov vode. Apno razmešamo najprej v kakih 20 litrih vode v redko apneno belilo, ki ga precedimo v večjo leseno posodo. Tam dodamo še ostalih 30 litrov vode, kar znaša skupaj 50 litrov. Nato vlijemo raztopino galice (50 litrov) med mešanjem v apneno belilo (50 litrov) in vse dobro premešamo. Z belim fenolftaleinovim preizkusnim papirjem preizkusimo, ali smo vzeli dovolj apna. Če je v zmes namočen fenolftaleinov papir, ta pordeči, kar je dokaz, da je apna dovolj, sicer ga je treba še nekaj dodati. Pri nas se večkrat dela obratno. Vlivamo namreč apneno belilo v galico ali pa, kar je še posebno slabo, mešamo kar cele kepe apna v raztopljeno galico. Tako pripravljena škropilna zmes je veliko slabša, ker se njena vsedina prehitro poleže in na listju slabo drži. Pravilno pripravljena zmes pa ostane rahla in sluznata in se dalje časa obdrži in bolje učinkuje. Pripravljene škropilno zmes moramo tekom istega dne porabiti, kajti že drugi dan je skoro nerabna. Stara zmes ne učinkuje, kislila zmes zažge *

trto. To je treba vedeti. Če pa dodamo raztopini v sveže pripravljeno škropilno zmes in vsakih 100 litrov zmesi za apno še 100 gramov (10 dkg) sladkorja ali pa po 1 liter mleka, ostane zmes vsaj še 10—14 dni porabna. Sama galicična raztopina brez apna se poljubno dolgo drži. Zato je ne mešajmo nikoli poprej z apnom, dokler ni mogoče škropiti.

Način škropljenja

Škropiti je treba ob suhem, mirnem vremenu, ne pa v najhujši vročini. Le v najhujši stiski se lahko škropi tudi v suhem vremenu, treba pa je škropljenje ponoviti takoj pri lepem vremenu. Predno pride prvi dež, se mora galica na trti posušiti, sicer je škropljenje brezuspešno. Gledati je treba na to, da so dobro in pravilno poškrbijo zlasti spodnje strani listov, kajti od tod se nabere list bolezni. Zato rabimo razpršilnike, ki fino razpršijo, so priprjeni na coveh in omogočajo, da se listi poškrbe od spodaj. Grozdje je treba tako škropiti da je z galico dobro oblitno, od lista pa ne sme nikoli kapljati. Predno škropimo trto, jo moramo povezati. Če jo škropimo takoj po vezi, bomo laže poškrbili spodnje strani listov in grozdja. Pri drugem in tretjem škropljenju, torej tik pred in kmalu po cvetju, je treba zlasti dobro poškrbijo tudi grozdje, ki je v tem času najbolj izpostavljeno napadu peronospore. Tudi pozneje, julija, je grozdje dobro še enkrat poškrbijo.

Na koncu je še treba reči: Nesistematična borba proti peronospori, zamujen čas škropljenja in nepravilno pripravega bakrena apnena ali bardoška brozga so glavni faktori, ki povzročajo manjši pridelki, ki ga vsako leto utrpjajo zadrudni vinogradniki zaradi peronospore.

Pravilna odmera dohodnine je uspeh dela davčnih komisij

Sestavljanje predlogov višine davčne osnove, ki so jih izdelale krajevne davčne komisije, je bilo končano kot je znano proti koncu preteklega leta. Izvršena je bila tudi kontrola sestavljenih predlogov po okrajnih davčnih komisijah, ki je morala največ časa in dela posvetiti predvsem tistim krajevnim ljudskim odborom, katerih davčne komisije so bile neobektivne in pristranske, tam, kjer so se v nje vrnili večji kmetje, ki jim je bil cilj, večjim kmetom osnove znižati, manjšim pa zvišati. Okrajna davčna komisija je s svojo kontrolo te napake popravila in tako izvedla pravilno diferenciacijo.

Ko je bilo to končano, so se vršili množični sestanki davčnih zavezancev, na katerih je bila davčna osnova definitivno določena. Na teh sestankih so večji kmetje zopet poskušali znižati davčne osnove. Podkupili in nabušili so k temu še manjše kmete. Na sestanku v Gajevcih je na vse načine skušal razbiti sestanek večji kmet Pukšič ter nekaj njemu podobnih, kar jim pa seveda ni uspelo. Slab sestanek je bil tudi v Jursinčih, dobro izveden pa v Grajeni. Pred kratkim je bila izvedena prva

odmera po nižji lestvici (vezane cene), ki je pokazala gotovo razliko med akontacijami in to odmero. Večja razlika pa bo nastala ob drugi odmeri po višji lestvici (prosti trg). Krajevni ljudski odbori so prejeli posebne obrazce, na katerih bi naj davčni zavezanci opravili svoje tržne viške. To je bilo precej slabo izvedeno v nekaterih krajevnih ljudskih odborih: Pobrežje, Marieta na Dravskem polju, Stojinci, Brezovci, Jursinči, Levanci, Pleterje in drugi — torej najboljstri kraji. Drugod pa sploh nič kot n. pr. v Slovenji vasi, ki je vrnila obrazce brez podpisa predsednika krajevnega ljudskega odbora in davčne komisije. Vsled tega bo uvedena kontrola in šele potem izdelana tudi druga odmera, tako da bo tudi spekulantom dobro izračunan davek. Slednje velja za one, ki svojih obvez niso izpolnili in so gotove pridelke prodali na prostem trgu. Sedaj bodo morali poseči precej globoko v žep, ker so se pri odmeri upoštevale tudi cene prostega trga, razen tega pa po progresivni lestvici. 20 odstotkov višji davek imajo tudi tisti večji in srednji kmetje, ki se okoriščajo s tujo delovno silo. DF.

V borbi proti jetiki - v borbi za ljudstvo

Dr. Houška Hinko

V zadnjem času prireja naša zdravstvena propaganda vsako leto tako zvani protituberkulozni teden, ki naj bi bil poseben posebnost zgoščeni in intenzivni protituberkulozni propagandi. Morda bi kdo pomislil: saj se o tuberkulozi toliko govori in piše, veliko več, kakor o kateri koli drugi bolezni in je nemara vsaka posebna kampanja v tej smeri odveč. Res je, vprašanje tuberkuloze se obravnava na široki osnovi že desetletja, povsod po svetu, pa tudi pri nas.

Posebno v zadnjih letih je naša ljudska oblast zajela vse problem tuberkuloze v globino in širino, kakor odgovarja njemu ogromnemu socialnemu pomenu. Z zaščitenjem lahko ugotovimo, da so široko

nični značaj in dolgotrajno zdravljenje; 2. pomanjkanje imunite in vsled tega ogroženost vsakega od nas za dobo celega življenja, od rojstva do groba; 3. zanemarljivo majhna učinkovitost zdravil pri tuberkulozi in 4. ogromno razširjenost te bolezni.

Če imamo vse te momente pred očmi, mislim, da je vsaka beseda odveč, zakaj je potrebno vedno znova in znova govoriti o tuberkulozi, zakaj je potrebno protituberkulozno borbo še bolj poglobiti in razširiti. Ali je torej protituberkulozni teden odveč? Prav gotovo ne! Tuberkuloza je izredno močan sovražnik in zahteva izredno dobro obrambo.

Letošnji protituberkulozni teden se vrši v razdobju, ko je bilo pri nas izvršeno veliko delo v protituberkulozni borbi, narejen velik korak naprej. V vsej državi je bilo letos organizirano cepljenje s t. zv. B. C. G. (B. S. Z.) vakcino. To je dosedaj, najpomembnejši in najbolj množično izpeljan zdravstveni ukrep pri nas. Kakšen pomen ima ta akcija za našo celotno protituberkulozno borbo? Lahko bi kdo pomislil, da bo odsele vsa naša borba veliko bolj enostavna, če ne celo odveč. Posebno če bi primerjal B. C. G. cepljenje kratkoročno z drugimi organiziranimi vakcinacijami, ki se pri nas vršijo, na pr. zoper koze. Pri kozah je vakcinacija dejansko iztrebila to strašno bolezen. Pri tuberkulozi je stvar bolj komplicirana. Vzrok leži v zgoraj omenjeni lastnosti tuberkuloze, da — enkrat prebolela — ne zapušta imunite. In če celo aktivna tuberkuloza tega ne zmore, potem je jasno, da te upornosti ne bomo mogli doseči z nobeno vakcino. Kajti vsaka vakcina je le nenevarna imitacija naravne infekcije. Zato B. C. G. vakcina sploh nima namena ustvarjati imunite, t. j. popolno odpornost. Važnost B. C. G. vakcine je na drugi podlagi. Pri naravnih infekcijah s tuberkulozo prva okužba, ko jo prebolimo, ne zapušta sicer imunite in mi lahko zopet zbolimo pri ponovni okužbi, vendar to naslednje obolenje poteka lažje in navadno ne pride do najhujših oblik tuberkuloze, kakor je na primer miliarna tuberkuloza. Lahko rečemo torej, da se je odzivnost našega telesa nekako spremenila. To prvo infekcijo večina ljudi preboli v mladih, največkrat v otroških letih. V veliki večini te infekcije potekajo brez posledic, največkrat celo, da se ne ve za to. Vendar so številni primeri, da bolniki tej prvi infekciji podležejo. Prva infekcija je torej usodni trenutek: bolnik ali umre, ali pa, ko jo preboli, pridobi spremenjeno odzivnost telesa, t. j. vsaj delno odpornost zoper novo okužbo. Namen B. C. G. vakcine je, da bi na umetni, nenevarni način ustvarila leto delno odpornost, da bi pri tem riskirali, da bolnik umre, kakor se lahko zgodi pri okužbi s pravimi, strupenimi bacili. Važno je torej, da vemo, da B. C. G. vakcina ni zaščitno sredstvo zoper ponovno infekcijo. Bila bi tragična napaka, če bi kdo sklepal: sedaj ni treba tako hudo paziti, saj je otrok cepljen, torej zaščiten! Tako splošno zaščito pri tuberkulozi ne bomo nikoli imeli. Zato treba naglasiti s posebnim poudarkom v propagandnih akcijah našega tedna, da se cepljeni morajo ravnatoko čuvati in paziti pred tuberkulozo, kakor vsi ostali. Ali je s tem zmanjšal pomen B. C. G. cepljenja? Nikakor ne! Vsaj upamo, da se nam bo s tem posrečilo izogniti se tistim najbolj žalostnim in težkim primerom, pri katerih smo doslej bili popolnoma brez pomoči. Kdor je imel priložnost videti, kako umira otrok ali mlad, krepek fant za vnetjem t. b. c. možgan, ali za miliarno tuberkulozo, ta bo z globoko hvaležnostjo mislil na tiste znanstvenike, ki so leta in leta delali, preden so nam dali B. C. G. vakcino.

Orisali smo v kratkih potezah nova, resda zelo močna sredstva, ki jih lahko s pridom uporabljamo v protituberkulozni borbi: B. C. G. vakcino in nova, zelo učinkovita zdravila. Dobili smo dobro orožje, ki se z vsakim dnevom še izboljšuje. Vendar smo se istočasno prepričali, da je še vedno najbolj zanesljiva metoda in najvažnejša naloga preventiva, to je možnost izogibanja se infekciji. To pa je možno samo z dosledno zdravstveno propagando. Vsak od nas ve še premalo o tuberkulozi. Vsak od nas mora še izpopolnjevati svoje znanje, da bo znal obraniti sebe in druge. Ta naša obveznost je še bolj očitna, če pomislimo, da je v današnjih razmerah, po zaslugi ljudske oblasti, prvič omogočeno pri nas zdravstveno-zaščitno delo v najširših razmerah. Še večji pomen dobiva naša borba s socialnega stališča kot najvažnejši naš socialno-zdravstveni problem, posebno v današnjih dneh, ko vse naše ljudstvo v izrednem naporu svojih moči gradi lepšo bodočnost.

*
Starši, omogočite svojim hčerkam, da bodo dosegle poklic medicinske sestre

V zdravstvu je prav gotovo zraven zdravnik najboljši odgovoren in važen poklic medicinske sestre. Posebno ljudskemu zdravstvu, ki je močno razširilo mrežo svojih zdravstvenih ustanov, je medicinska sestra eden najvažnejših sodelavcev, saj v njem prevzema popolnoma samostojne naloge. Medicinska sestra je danes v zdravstvu zanoslena na vseh sektorjih medicinskega dela. Predvsem je seveda njeno mesto v preprečevalnem zdravstvu, kjer vodi samostojno številne ustanove preventivnega značaja. Srečamo jo v zdravstvenih postajah, dežjih isalnih, dežjih domovih, številih nosovetovalnicah. Te ustanove vodi po nasvetih zdravnika samostojno. Kot najtesnejši in najvažnejši sodelavec dela v protituberkuloznih dispanzerih, poliklinikah, ambulatorijih in ostalih ustanov-

plasti prebivalstva vsaj pri nas v Sloveniji že precej informirane o bistvu te zahrbitne bolezni, o izredni nalezljivosti, o glavnih virih okužbe in najnujnejših obrambnih ukrepih.

Res bi bili lahko srečni, če bi najširše množice bile v enaki meri obveščene tudi o drugih nevarnih boleznih. Čemu torej še posebni tuberkulozni teden? Čemu še vedno znova in znova govoriti o tuberkulozi? Če se le malo poglobimo in vprašamo tuberkuloze, nam bo najnost te intenzivnejše in koncentrirane borbe proti tuberkulozi takoj jasna. Vzroki ležijo v sami naravi te bolezni. Oglejmo si njene glavne značilnosti. Tuberkuloza je nalezljiva. Takšnih nalezljivih boleznih poznamo cele vrste; ni jih treba naštevati. Med njimi zavzema t. b. c. posebno mesto, ker je kronična nalezljiva bolezen. Kaj to pomeni? Če zbolimo recimo za škrlatinko ali tifusom, vemo, da bomo, če jo srečno prebolimo, čez par tednov zopet zdravi. To velja za vse tako zване akutne nalezljive bolezni. Drugače je pri t. b. c. Če zbolimo, moramo računati z dolgotrajnim zdravljenjem in bi le v izjemnih slučajih trajalo kak mesec, po navadi pa mine par let, preden smo zopet zdravi. V teh dolgih letih se potek bolezni lahko nešteto krat spremeni, nastanejo razne komplikacije, tako, da je izid zdravljenja do zadnjega negotov. V tem oziru lahko s tuberkulozo primerjamo kot kronično nalezljivo bolezen pri nas samo še sifilis. Zato tudi pri tuberkulozi ne poznamo t. zv. epidemije. Pri akutnih nalezljivih boleznih nastopi epidemija, ko se bolezen naglo množično širi in ravno tako naglo upada. Te alarmantne, vsem dobro vidne epidemije omogočajo seveda tudi hitre in uspešne zdravstvene ukrepe. Tega pri tuberkulozi ni. Kronični, tuberkulozni bolniki živijo skrit med nami in ograza okoliško skrito, potuhnjeno, toda trajno in tem bolj nevarno.

Druga, morda najbolj usodna značilnost tuberkuloze je sledeča: številne nalezljive bolezni zapuščajo t. zv. imunite. Ko prebolimo tifus, ali pa celo nevarne koze, postanemo imuni, t. j. neobčutljivi za ponovno okužbo s to boleznijo. Takšne imunite pri tuberkulozi ne poznamo. Bolnik, ki je ravnokar prebolel aktivno tuberkulozo, lahko vsak trenutek ponovno zboli, če se ponovno okuži.

Tretji važni vzrok, zakaj je borba proti tuberkulozi tako težavna, je v tem, da nismo poznali do najnovejšega časa nobenega zdravila, ki bi uspešno delovalo na sam bacil tuberkuloze. Naša borba bi bila gotovo veliko lažja, če bi imeli proti tuberkulozi takšno sredstvo, kakor je recimo kinin pri malariji. Šele zadnja leta je uspelo najti nekaj podobnega. To je danes že splošno znani Streptomycin in drugi podobni preparati. To so gotovo zelo učinkovita sredstva, vendar si ne smemo delati nepotrebnih iluzij. Streptomycin je dobro zdravilo, toda samo v določenih fazah bolezni in za določene oblike tuberkuloze. Zaradi kroničnega poteka bolezni in izredne raznolikosti tuberkuloznih obolenj Streptomycin ni in ne more biti univerzalno sredstvo, ki naj bi vedno in v vsakem primeru pomagalo. Razen tega je njegovo pridobivanje posebno težavno in bo potekalo še precej časa, preden bo vedno in v zadostni količini na razpolago. Verjamejo, da nam bodo v dogledni bodočnosti takšna zdravila v znatni meri olajšala delo, toda samo delno; skrajšala bodo namreč čas zdravljenja obolelih in s tem delno omejila kronične vire, okužbe. Seveda, bacili tuberkuloze s tem še ne bodo iztrebljeni. Zato bo preventiva, t. j. preprečevanje infekcije še vedno glavni cilj in smoter protituberkulozne borbe.

Kot zadnjo značilnost tuberkuloze moramo omeniti nam vsem dobro znano razširjenost te bolezni. Seveda je ravno ta moment s socialnega stališča najvažnejši. Naštetje še enkrat vse glavne karakteristike tuberkuloze: 1. njen izredno kronični značaj; 2. njena nalezljivost; 3. njena razširjenost; 4. njena odpornost; 5. njena nevarnost.

*
Zdravstva pa se je podalo 7 članov našega kolektiva.

Vse planske naloge izvaja po večini mladi kader, zajer iz domače in okoliških vasi, ki ga z vzorom neumorne, vestnega in vseskozi marljivega delavca vodi dolgoletni kmetijski strokovnjak upravnik

Kolektiv poljskih delavcev drž. posestva v Dornavi

Nekaj o privatnih gradnjah v okraju

OLO PTUJ, Izvršilni odbor — odesk za gradnje, je od leta 1947 do leta 1949 izdal 349 gradbenih dovoljenj za novogradnje stanovanjskih in gospodarskih poslopj. Gradbena dovoljenja so dobili največ delavci in mali posestniki.

Mnogo slučajev je, da gradbeni interesi zaprosijo za gradbeno dovoljenje, nimajo pa dovolj gradbenega materiala. Na primer tov. Simonič Martin je prejel gradbeno dovoljenje že 9. aprila leta 1947, pa še letos do marca ni pričel z graditvijo, vkljub temu, da je imel večinoma vsa zidna opeko doma pod streho.

Nesmiselno je, da vlagajo prošnje in načrte gradbeni interesi, dokler si niso priskrbeli vsega gradbenega materiala. Mesto da bi z lahkoto začeli graditi in obnavljati svoja poslopja, stanovanjska ali gospodarska, zadevajo med gradnjo samo na velike težave. Na drugi strani nakupujejo nekateri kmetje na bone razno robo, ki je trenutno ne rabijo, ali jo nameravajo rabiti šele čez nekaj let.

Dogaja se, da kupujejo strešno opeko in cement, da jim ne bi zapadli boni. Na drugi strani do materiala ne pridejo ljudje, ki bi ga resnično potrebovali. Na te napake je bilo opozorjeno tudi s strani višjih organov oblasti. Gradbeni material se mora izdajati samo tistim reflektantom, ki so dali obnove potrebna poslopja pregledati po referentu za obnovo pri OLO in pristojnem krajevem ljudskem odboru.

Medtem ko je po celotnem ptujem okraju več začelih in nedovršenih novogradenj, je na drugi strani več resnih delavcev in malih posestnikov, ki so se na gradnje res predhodno pripravili in pri teh tudi dosegli uspehe. Tov. Koser Alojzu iz Rošnje je bilo izdano gradbeno dovoljenje 12. novembra 1947. Stanovanjsko poslopje je zgotovil ter tudi vsa notranja dela. Preostaja mu še zunanji omet. Imenovani si je vkljub težavam nabave gradbenega materiala pri-

skrbel gradbeni material. Zidno opeko si je večinoma nabavil na ruševinah ter si postavil novo stanovanjsko hišico ob cesti Ptuj—Maribor. Renko Konradu iz Sp. Hajdine je bilo 15. marca 1947 izdano dovoljenje za gradnjo stanovanjskega poslopja. Zaradi dobrih priprav je gradnjo tudi dovršil. Obnovitvena zadruga pri Barbari v Haložah je zajela mnogo vojnih oškodovancev, ki obnavljajo svoja poslopja, požgana ob umiku okupatorja. Obnovljeno stanovanjsko poslopje ima med drugimi tudi Krajnc Blaž iz Gradišča št. 12, ki si je obnovil hišo, četudi je bajtar. V Središču je član Obnovitvene zadruge Gavez Franc s težavo dokončal in sezidal novo stanovanjsko poslopje. Mnogo je primerov uspešne izvedbe gradbenih načrtov, več pa je primerov, kjer so načrti deleč presegali objektivne gradbene pogoje.

Pri obnavljanju novogradenj na podeželju je premalo obziranja do higienskih pogojev. Vsekakor je potrebno zdaj bolj kot kdaj koli poprej odstranjevati vse gradbene napake, ki so še po vaseh, da zgradimo čim sodobnejše pogoje za življenje. Mnogi kmetovalci nimajo na dvoriščih ograjenih gnojšč, drugi imajo gnojšča preblizu lastnih in sosednjih stanovanjskih prostorov ali celo studencev. Tako gnojšča morajo biti brezopojno dovoljno oddaljena od stanovanj, v senci in pokrita z deskami. Med takimi primeri je najbolj vpadljiv primer gnojšča pri posestniku Zajc Jarnezu v Apačah št. 10, ki ima gnojšče preblizu lastnih stanovanjskih prostorov. Tudi sosedu Murko Jakobu, ki ima tik nad gnojščem kuhinjsko okno, sedanja lega sosedovega gnojšča ne more biti v korist.

Pri zadostnem upoštevanju materialnih pogojev za graditve in pri upoštevanju okolice novogradnje bo mogoče doseči, da bodo v novi Jugoslaviji zgrajene hiše predstavljale lik zgradb, ki odgovarjajo razvojni in življenjski stopnji današnje družbe. RA.

Poljski delavci na drž. posestvu v Dornavi so zvesti in neumorni graditelji socializma

V obdobju pred II. kongresom ZS Slovenije se je tudi delovni kolektiv poljedelskih delavcev državnega posestva v Dornavi pri Ptuj vključil v sprejem večjih nalog za izpolnitev proizvodnega plana v I. polletju. Z uresničenjem zadanih nalog in zavestno graditvijo socializma hočemo dokazati, da so vse klevete proti naši državi neutemeljene in neresnične. Bil smo doslej tihi in neumorni graditelji in izvrševalci nalog, ki jih pred nas postavlja naša nova domovina, Partija z našim ljubljenim tov. Titom na čelu ter hočemo tudi v bodoče darovati vse svoje sile za dokončno izpolnitev naše petletke. Stremeli smo za tem, da bi kljub vsem težavam zvišali proizvodnjo, kvaliteto in kvantiteto naših proizvodov in da bi plan čim bolj presegli.

Sprejeli smo enomesечно tekmovanje, ki nam ga je napovedal delovni kolektiv poljskih delavcev državnega posestva Pekre-Limbuš pri Mariboru in sicer v sledečem: a) 100 odst. izvršitev proizvodnega plana, b) 100 odst. izvršitev planskih investicij v lastni režiji, c) 10 odst. znižanje polne lastne cene investicij z normiranim delom in uporabo cenenejše materiala, d) zboljšanje kvalitativnega dela za 20 odst., s pravilno postavitvijo norm in dvigom kadra v strokovnem pogledu.

Pri izpolnjevanju planskih nalog se nam je posrečilo usposobiti v raznih tečajih 24 članov sindikata za kvalificirane in polkvalificirane delavce za vse panoge kmetijstva. Članstvo se je usposabljalo na tečajih, ki so jih priredile sosedne uprave državnih posestev, do čim je tečaj za polkvalificirane delavce priredila uprava sama. S pravilnimi prijemi in smotrno vzgojo članstva ter z uvedbo brigadnega sistema dela se nam je posrečilo dvigniti delovno disciplino za 50%. Z velikim veseljem smo se lotili nad vse važne planske naloge, to je gradnje modernih svinjakov za svinjsko farmo, ki bo štela 600 svinj. Pod strokovnim vodstvom okrajnega

Zaostrimo borbo proti brezdušnicam, ki uničujejo zdravje in življenje nosečih žen in deklet

Okrajno sodišče v Ptuj je v začetku maja tega leta obsodilo V u z e m Terezi iz Belskega vrha št. 18 na pet mesecev odvzema prostosti, ker je 29. IX. 1948 v Velikem vrhu noseči delavki Zuran Rozaliji pomagala, da je splavila in za tem na posledičnih splava zaradi zastupljenja krvi umrla, ker ni pravočasno iskala zdravniške pomoči.

Fijačko Anton iz Dolan št. 2, ljubimec Zuran Rozalije, je sicer ostal brez skrbi za otroka, ni se mu treba s težavo odločiti, ali bi poročil nezakonsko mater ali ne, temveč si lahko samo očitno, da se ne more prištevati med tiste ljudi socialistične družbe, ki se borijo proti izkoriščanju, za zaščito žen in otrok. Zuranovi ni znal v življenjski stiski nuditi druge pomoči kot izjavo, da je ne bo poročil. Pri tem mu je bilo vseeno, če bi se znašla Zuranova v Dravi, vseeno pa mu je tudi bilo, ko se je Zuranova zatekla k svojestrtni rešitvi iz stiske, kd je plačala za življenjem. Fijačko Antona ni bilo v Velikem vrhu, da bi dal Zuranovi moralno podporo, ko se je znašla na bolniški postelji in da bi ji preskrbel zdravniško pomoč ter ji rešil življenje. Zuranova je bila viničarska hči. Njen življenjski razvoj je bil enak razvoju mnogih deklet na podeželju, ki doživljajo izkoriščanje kot edino obliko družbenega odnosa napram njihovem delu in življenju in ki padajo nazaj v nezavidni položaj nezakonskih mater. Večina teh je primorana potom sodišča uveljavljati otrokove pravice in obveze nezakonskih očetov za skromno preživljanje, dokler si sami otroci ne pomagajo do eksistence. L. F.

DOPISI

IZ SLATINE

Preskrbimo naše vinogradnike z modro galico

Opažamo, da nekatere KZ niso dovolj preskrbljene z modro galico. Prvo škropljenje vinogradov se je že začelo. Kljub temu je še mnogo vinogradnikov brez modre galice. Zato je treba čim prej nekaj ukreniti. Vinograde že ograza peronospora.

Na OZK v Ptuj ni mogoče nabaviti modre galice. Ta naj bi jo dala na razpolago drugi KZ, ki nima modre galice. Na ta način bi bilo doseženo, da bi bilo dovolj za prvo škropljenje.

Z dobro voljo bi poslovoje KZ lahko pomagali našim vinogradnikom pri preskrbi z modro galico in jim omogočili uspešno borbo proti škodljivcem. Z. M.

*
GRUŠKOVEC, »Očividci«. Vaš dopis v imenu Gruškovanov ne more biti objavljen. Ni izključen, da ste prikazali resnico in zasledovali zamisel združenih agrarnih interesov v zadrugo, vendar nam z opustitvijo Vašega polnega imena in naslova onemogočate, da bi nam dali potrebna pojasnila in se s tem izkazali kot odkriti borec za napredek družništva in za odpravo škode na gospodarstvu.

Ze v prejšnjih številkah smo sporočili našim bralcem, da anonimnih dopisov ne objavljamo.

Uredništvo

VABIMO

na VII. turistični izletniški praznik in krasno vinsko sortno razstavo, ki bo dne 5. junija t. l. na Gomili. Pričetek ob 10. uri dopoldne. Prihrizek z gibanjco in dobra kapljica bo v ponudbo.

Gomila na tromeji okrajev: Ptuj, Ljutomer, Radgona.

Komisijaska trgovina Okrajnega magazina v Ptuj Vam nudi možnost nabave in prodaje vsakovrstnih predmetov

vah. Pa ne samo v preprečevalnem zdravstvu — tudi v zdraviliščih, po klinikah in bolnišnicah jo srečamo. Tukaj kot glavna sestra oddelkov vodi in usmerja delo vsega srednjega in nižjega medicinskega kadra in nosi velik del telesa dela po teh ustanovah. Skratka — kamorkoli danes v zdravstvu pogledamo, povsod bomo srečali medicinsko sestro in ugotovili, da so uspehi zdravstva premožnokrat odvisni od njene delavnosti, marljivosti in predanosti medicinskemu poklicu. Medicinske sestre se šolajo v dveh zavodih, v Ljubljani in v Mariboru. Delo medicinske sestre ni lahko. Od nje zahteva telesnega zdravlja in obilo veselja do poklica. Toda zopet je res, da je poklic zvezan s toliko vrednostjo za ljudsko zdravstvo, da mora resnično privabiti čim več idealnih in zavednih srednješolk. Medicinski sestri je v največji meri poverjena skrb za zdravje ljudstva. To je pa prav gotovo eden prvih pogojev za uspehe v naših naporih za boljše, lepše, socialistično bodočnost.

Pogoji za sprejem v Solo za medicinske sestre: Dovišna nižja srednja šola in veselje do poklica. Prošnje za sprejem pošljite v Ljubljani na naslov šole na Kongresnem trgu 18, v Mariboru pa na Aškercovo ulico 6. Prošnji, kolkovani z 10.— dinarji, priložite: Rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo in življenjepis (kolikovani s 5.— dinarji).